

Conselleria de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge

DECRET 40/2008, de 4 d'abril, del Consell, pel qual s'aprova el Pla de Recuperació de la Silene d'Ifac a la Comunitat Valenciana. [2008/4166]

La Silene d'Ifac (*Silene hifacensis*) és una planta fanerògama, de la família de les cariofilàcies, exclusiva dels penya-segats litorals del nord d'Eivissa i del nord de la província d'Alacant. En aquest últim lloc es coneixen poblacions discretes als termes municipals de Benidorm, el Poble Nou de Benitatxell, Calp, Dénia, Teulada i Xàbia.

Les poblacions d'aquesta espècie es troben en l'actualitat molt fragmentades, la qual cosa, unit al baix nombre d'exemplars conegut, situa la silene d'Ifac a la vora de l'extinció. A aquests factors cal afegir la reducció constatada, per causes encara poc conegudes, del nombre de poblacions valencianes i de la seua àrea de distribució.

La situació crítica de *Silene hifacensis* ha motivat la seua classificació com «en perill» per la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (UICN), i la seua inclusió en l'annex I del Conveni de Berna, relatiu a la conservació de la vida silvestre i el medi natural a Europa. A més, també es troba inclosa en els annexos II i IV de la Directiva 92/43/CEE, del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestre, la qual cosa obliga els estats membres a establecer mesures especials de conservació del seu hàbitat i a incloure les seues poblacions més importants en la Xarxa Natura 2000.

Quant a la legislació nacional, la *Silene hifacensis* està inclosa en el Catàleg nacional d'espècies amenaçades (Reial decret 439/1990, de 30 de març, Ordre MAM/2734/2002, de 21 d'octubre) sota la categoria «en perill d'extinció». D'acord amb la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, la inclusió d'una espècie en aquesta categoria comporta l'adopció d'un pla de recuperació que incloga les mesures necessàries per al compliment dels objectius buscats i, si és el cas, la designació d'àrees crítiques.

De l'anterior es dedueix que la conservació de *Silene hifacensis* comporta una especial responsabilitat per a la Comunitat Valenciana, tenint en compte la important proporció de la població total i de la seua àrea de distribució, localitzades a l'esmentat territori. Per tot això, a proposta del conseller de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge, conforme amb el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana i amb la deliberació prèvia del Consell, en la reunió del dia 4 d'abril de 2008,

DECREE

Article 1. Objecte

1. L'objecte d'aquest decret és definir un pla de recuperació per a la Silene d'Ifac que continga un règim especial de protecció per a l'espècie i el seu hàbitat, i ordene les accions necessàries per a mantenir les poblacions en un estat de conservació favorable, de manera que s'assegure la seua presència futura en el medi, dins de la seua àrea de distribució original. Tot això en compliment del que disposa l'article 56.1.a) de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, i de l'article 6, base 2n de la Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestre.

2. Correspon a la conselleria competent en matèria de protecció de la flora silvestre, assegurar el compliment d'aquest pla a la Comunitat Valenciana.

Article 2. Àmbit

Aquest decret s'aplicarà a tot el territori de la Comunitat Valenciana pel que fa a la protecció dels exemplars de l'espècie, i a les zones definides en l'article 3 pel que fa a la protecció del seu hàbitat.

Conselleria de Medio Ambiente, Aqua, Urbanismo y Vivienda

DECRETO 40/2008, de 4 de abril, del Consell, por el que se aprueba el Plan de Recuperación de la Silene de Ifac en la Comunitat Valenciana. [2008/4166]

La Silene de Ifac (*Silene hifacensis*) es una planta fanerógama, de la familia de las cariofiláceas, exclusiva de los acantilados litorales del norte de Ibiza y del norte de la provincia de Alicante. En este último lugar se conocen poblaciones discretas en los términos municipales de Benidorm, Benitachell, Calpe, Dénia, Teulada y Jávea.

Las poblaciones de esta especie se encuentran en la actualidad muy fragmentadas, lo cual, unido al bajo número de ejemplares conocido, sitúa a la Silene de Ifac al borde de la extinción. A estos factores hay que añadir la reducción constatada, por causas todavía poco conocidas, del número de poblaciones valencianas y de su área de distribución.

La situación crítica de *Silene hifacensis* ha motivado su clasificación como «en peligro» por la Unión Internacional para la Conservación de la Naturaleza (UICN), y su inclusión en el anexo I del Convenio de Berna, relativo a la conservación de la vida silvestre y el medio natural en Europa. Además, también se encuentra incluida en los anexos II y IV de la Directiva 92/43/CEE del Consejo, de 21 de mayo de 1992, relativa a la conservación de los hábitats naturales y de la fauna y la flora silvestre, lo cual obliga a los estados miembros a establecer medidas especiales de conservación de su hábitat y a incluir a sus poblaciones más importantes en la Red Natura 2000.

En cuanto a la legislación nacional, *Silene hifacensis* está incluida en el Catálogo Nacional de Especies Amenazadas (Real Decreto 439/1990, de 30 de marzo, Orden MAM/2734/2002, de 21 de octubre) bajo la categoría «en peligro de extinción». De acuerdo con la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad, la inclusión de una especie en esta categoría conlleva la adopción de un Plan de Recuperación para la misma, que incluya las medidas necesarias para el cumplimiento de los objetivos buscados y, en su caso, la designación de áreas críticas.

De lo anterior se deduce que la conservación de *Silene hifacensis* supone una especial responsabilidad para la Comunitat Valenciana, habida cuenta de la importante proporción de la población total y de su área de distribución localizadas en dicho territorio. Por todo ello, a propuesta del conseller de Medio Ambiente, Aqua, Urbanismo y Vivienda, conforme con el Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana y previa deliberación del Consell, en la reunión del día 4 de abril de 2008,

DECRETO

Artículo 1. Objeto

1. El objeto de este decreto es definir un Plan de Recuperación para la Silene de Ifac que contenga un régimen especial de protección para la especie y su hábitat, y ordene las acciones necesarias para mantener sus poblaciones en un estado de conservación favorable, de modo que se asegure su presencia futura en el medio, dentro de su área de distribución original. Todo ello en cumplimiento de lo dispuesto en el artículo 56. 1. a) de la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad, y del artículo 6, base 2º de la Directiva 92/43/CEE del Consejo, de 21 de mayo de 1992, relativa a la conservación de los hábitats naturales y de la fauna y la flora silvestre.

2. Corresponde a la Conselleria competente en materia de protección de la flora silvestre, asegurar el cumplimiento de este Plan en la Comunitat Valenciana.

Artículo 2. Ámbito

El presente Decreto será de aplicación a todo el territorio de la Comunitat Valenciana en lo que se refiere a la protección de los ejemplares de la especie, y a las zonas definidas en el artículo 3 en lo que se refiere a la protección de su hábitat.

Article 3. Àrees d'aplicació

Les mesures de protecció i regeneració de l'hàbitat previstes en aquest pla s'aplicaran a les àrees de conservació i recuperació descrites més avall i representades gràficament en l'annex I.

I. Àrees de conservació

Són àrees de conservació els espais que alberguen poblacions de l'espècie. De nord a sud, aquestes són les següents:

1. Illot de la Mona; amb la delimitació de la microreserva de flora del mateix nom (Ordre de 13 de juny de 2001, DOCV, de 7 d'agost de 2001).

2. Cap d'Or; amb la delimitació de la microreserva de flora del mateix nom (Ordre de 13 de novembre de 2002, DOCV de 2 de desembre de 2002).

3. Parc Natural del Penyal d'Ifac; amb la delimitació del parc natural, segons el Decret 1/1987, de 19 de gener, del Consell. DOCV de 28 de gener de 1987.

4. Morro de Toix; amb la delimitació de la microreserva de flora del mateix nom (Ordre de 13 de juny de 2001, DOCV de 7 d'agost de 2001).

5. Illa Mitjana; amb la delimitació de la microreserva de flora del mateix nom (Ordre de 6 de novembre de 2000, DOCV de 30 de gener de 2001).

II. Àrees de recuperació

Són àrees de recuperació els espais localitzats dins de l'àmbit de distribució original de l'espècie, potencialment adequats, per les seues característiques físiques i geològiques, als requeriments de *Silene hispanica*. A més de les àrees de conservació, les àrees de recuperació seran les següents:

a) Litoral del Parc Natural del Montgó; segons la delimitació estableguda gràficament en la figura del mateix nom de l'annex I.

b) Litoral del lloc d'interès comunitari Penya-segats de la Marina; segons la delimitació estableguda gràficament en la figura del mateix nom de l'annex I.

c) Litoral del Parc Natural de la Serra Gelada; segons la delimitació estableguda gràficament en la figura del mateix nom de l'annex I.

Article 4. Règim de protecció de les àrees d'aplicació

1. Excepte en els casos en què s'autoritza expressament, en les àrees de conservació, es prohíbeix qualsevol actuació que puga afectar l'hàbitat o l'espècie i, en particular, les següents:

– Plantació de qualsevol espècie vegetal autòctona o exòtica en el medi rupícola.

– Obres o excavacions que afecten el medi rocós, incloses les arqueològiques, el condicionament de cavitats per a la visita pública o la protecció de penya-segats.

– Abocament o depòsit de qualsevol material contaminant, pintures, quitrans, ciments o materials impermeabilitzants, siga qui sia el seu origen.

– Escalada fora de les vies preestablides i específicament autoritzades.

– Establiment de noves rutes de vianants, vies d'escalada o senyalització no autoritzades diferents de les existents.

2. Qualsevol actuació que, per la seua ubicació o característiques, puga afectar les àrees d'aplicació, haurà d'obtenir autorització de la direcció general competent en matèria de protecció de la flora silvestre.

3. Els terrenys inclosos en les àrees de recuperació en què, per raó dels treballs de conservació, s'establisca una població permanent de *Silene hispanica*, seran declarats àrees de conservació de l'espècie mitjançant una ordre de la conselleria competent en matèria de protecció de la flora silvestre. Automàticament, gaudiran del règim de protecció reservat a aquestes últimes.

Article 5. Règim de protecció dels exemplars

1. D'acord amb el que preveu l'article 54 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, queda prohi-

Artículo 3. Áreas de aplicación

Las medidas de protección y regeneración del hábitat previstas en este Plan se aplicarán a las áreas de conservación y recuperación descritas más abajo y representadas gráficamente en el anexo I.

I. Áreas de conservación

Son áreas de conservación los espacios que albergan poblaciones de la especie. De norte a sur, éstas son las siguientes:

1. Illot de la Mona; con la delimitación de la microrreserva de flora del mismo nombre (Orden de 13 de junio de 2001, DOCV de 7 de agosto de 2001).

2. Cap d'Or; con la delimitación de la microrreserva de flora del mismo nombre (Orden de 13 de noviembre de 2002, DOCV de 2 de diciembre de 2002).

3. Parc Natural del Penyal d'Ifac; con la delimitación del Parque Natural, según el Decreto 1/1987, de 19 de enero, del Consell. DOCV de 28 de enero de 1987.

4. Morro de Toix; con la delimitación de la microrreserva de flora del mismo nombre (Orden de 13 de junio de 2001, DOCV de 7 de agosto de 2001).

5. Illa Mitjana; con la delimitación de la microrreserva de flora del mismo nombre (Orden de 6 de noviembre de 2000, DOCV de 30 de enero de 2001).

II. Áreas de recuperación

Son áreas de recuperación los espacios localizados dentro del ámbito de distribución original de la especie, potencialmente adecuados, por sus características físicas y geológicas, a los requerimientos de *Silene hispanica*. Además de las áreas de conservación, las áreas de recuperación serán las siguientes:

a) Litoral del Parc Natural del Montgó; según la delimitación establecida gráficamente en la figura del mismo nombre del anexo I.

b) Litoral del lugar de interés comunitario Penya-segats de la Marina; según la delimitación establecida gráficamente en la figura del mismo nombre del anexo I.

c) Litoral del Parc Natural de la Serra Gelada; según la delimitación establecida gráficamente en la figura del mismo nombre del anexo I.

Artículo 4. Régimen de protección de las áreas de aplicación

1. Excepto en los casos en que se autorice expresamente, en las áreas de conservación se prohíbe cualquier actuación que pueda afectar al hábitat o la especie y, en particular, las siguientes:

– Plantación de cualquier especie vegetal autóctona o exótica en el medio rupícola.

– Obras o excavaciones que afecten al medio rocoso, incluidas las arqueológicas, el acondicionamiento de cavidades para la visita pública o la protección de acantilados.

– Vertido o depósito de cualquier material contaminante, pinturas, alquitranes, cementos o materiales impermeabilizantes, cualquiera que sea su origen.

– Escalada fuera de las vías pre establecidas y específicamente autorizadas.

– Establecimiento de nuevas rutas peatonales, vías de escalada o señalización no autorizadas distintas de las existentes.

2. Cualquier actuación que, por su ubicación o características, pudiera afectar a las áreas de aplicación, deberá obtener autorización de la Dirección General competente en materia de protección de la flora silvestre.

3. Los terrenos incluidos en las áreas de recuperación en que, en virtud de los trabajos de conservación, se establezca una población permanente de *Silene hispanica*, serán declarados áreas de conservación de la especie mediante Orden de la Conselleria competente en materia de protección de la flora silvestre. Automáticamente, gozarán del régimen de protección reservado a éstas últimas.

Artículo 5. Régimen de protección de los ejemplares

1. Conforme a lo previsto en el artículo 54 de la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad, queda

bida la recol·lecció, la tallada, la mutilació, l'arrancada o la destrucció intencionada de *Silene hifacensis*, com també la seua possessió, venda, comerç o intercanvi, oferta amb fins de venda o intercanvi, importació o exportació d'exemplars, propàguls o restes d'aquesta espècie, excepte el que preveuen els apartats següents d'aquest article.

2. Podrà autoritzar-se la tinença d'exemplars de *Silene hifacensis* amb fins educatius, d'investigació i de conservació. Aquesta autorització exclou expressament la cessió a tercers i la plantació al medi natural.

3. La tinença amb fins educatius s'autoritzarà, únicament, per a exemplars produïts per la conselleria competent en matèria de protecció de la flora silvestre o per terciers autoritzats, després de la presentació prèvia d'una memòria educativa.

4. La recol·lecció d'exemplars silvestres únicament es podrà realitzar, de manera excepcional i amb l'autorització prèvia, amb fins d'investigació o conservació de l'espècie, només quan la primera estiga orientada directament a la segona. La realització d'altres activitats investigadores es realitzarà, únicament, a partir d'exemplars produïts per la conselleria competent en matèria de protecció de la flora silvestre o per terciers autoritzats.

Article 6. Mesures de restauració de poblacions

La Generalitat, o terciers autoritzats, duran a terme actuacions per a crear noves poblacions o reforçar les existents. Per a aconseguir aquest objectiu, la Generalitat produirà o n'autoritzarà la producció a terciers, exemplars de *Silene* d'Ifac en instal·lacions adequades.

Article 7. Programa d'actuació

1. Aquest pla de recuperació s'haurà de desenvolupar mitjançant programes d'actuació que, per períodes de vigència no superiors a cinc anys, concretaran les accions de conservació que siga necessari desenvolupar i els mitjans necessaris per a la seua consecució.

2. Per a afavorir la concertació de les actuacions, i amb vista a obtenir resultats coherents, les accions de conservació proposades en el marc dels programes d'actuació s'aplicaran a totes les poblacions de l'espècie, des de la seua entrada en vigor fins que s'hagen complit els seus objectius.

3. En funció dels resultats obtinguts i de la possible aparició de noves dades o amenaces no previstes inicialment, les accions i els objectius previstos en el programa d'actuació podran ser revisats. Aquestes modificacions tindran el mateix valor i importància que les accions previstes en el primer programa d'actuació, que s'adjunta en l'anex II.

4. Per al desenvolupament de les accions de conservació, que podran incloure la compra de terrenys, la Generalitat habilitarà els mitjans necessaris, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries existents, i estableixerà vies de col·laboració amb altres entitats públiques i privades que puguen tenir interès en la conservació d'aquesta espècie.

5. El contingut dels programes d'actuació haurà de consistir, almenys, en:

a) Avaluació de la situació de l'espècie i de l'eficàcia de les accions de conservació precedents.

b) Anàlisi detallada de la variabilitat i viabilitat de totes les poblacions de l'espècie. Recerca activa de nous nuclis poblacionals.

c) Desenvolupament de línies d'investigació.

d) Conservació de germoplasma a mitjà i llarg termini de les poblacions valencianes.

e) Reforç de les poblacions existents i creació de noves poblacions. Establiment d'un programa de producció *ex situ*, a partir d'exemplars de totes les poblacions.

f) Creació de noves àrees de reserva dins de l'àrea de distribució de l'espècie.

g) Divulgació del contingut del pla a la població.

Article 8. Avaluació dels programes d'actuació

L'avaluació de l'eficàcia dels programes d'actuació es realitzarà a través dels indicadors següents:

prohibida la recolección, corta, mutilación, arranque o destrucción intencionada de *Silene hifacensis*, así como su posesión, venta, comercio o intercambio, oferta con fines de venta o intercambio, importación o exportación de ejemplares, propágulos o restos de esta especie, salvo lo previsto en los apartados siguientes de este artículo.

2. Podrá autorizarse la tenencia de ejemplares de *Silene hifacensis* con fines educativos, de investigación y de conservación. Esta autorización excluye expresamente la cesión a terceros y la plantación en medio natural.

3. La tenencia con fines educativos se autorizará, únicamente, para ejemplares producidos por la Conselleria competente en materia de protección de la flora silvestre o por terceros autorizados, previa presentación de una memoria educativa.

4. La recolección de ejemplares silvestres únicamente se podrá realizar, de manera excepcional y previa autorización, con fines de investigación o conservación de la especie, sólo cuando la primera esté orientada directamente a la segunda. La realización de otras actividades investigadoras se realizará, únicamente, a partir de ejemplares producidos por la Conselleria competente en materia de protección de la flora silvestre o por terceros autorizados.

Artículo 6. Medidas de restauración de poblaciones

La Generalitat, o terceros autorizados, llevarán a cabo actuaciones para crear nuevas poblaciones o reforzar las existentes. Para lograr este objetivo, la Generalitat producirá o autorizará la producción a terceros de ejemplares de *Silene* de Ifac en instalaciones adecuadas.

Artículo 7. Programa de actuación

1. Este Plan de Recuperación se desarrollará mediante programas de actuación que, por períodos de vigencia no superiores a cinco años, concretarán las acciones de conservación que sea necesario desarrollar y los medios necesarios para su consecución.

2. Para favorecer la concertación de las actuaciones, y con vistas a obtener resultados coherentes, las acciones de conservación propuestas en el marco de los programas de actuación se aplicarán a todas las poblaciones de la especie, desde su entrada en vigor hasta que se hayan cumplido sus objetivos.

3. En función de los resultados obtenidos y de la posible aparición de nuevos datos o amenazas no contempladas inicialmente, las acciones y objetivos previstos en el programa de actuación podrán ser revisados. Estas modificaciones tendrán el mismo valor e importancia que las acciones previstas en el primer programa de actuación, que se adjunta en el anexo II.

4. Para el desarrollo de las acciones de conservación, que podrán incluir la compra de terrenos, la Generalitat habilitará los medios necesarios, de acuerdo con las disponibilidades presupuestarias existentes, y establecerá vías de colaboración con otras entidades públicas y privadas que puedan tener interés en la conservación de esta especie.

5. El contenido de los programas de actuación consistirá, al menos, en:

a) Evaluación de la situación de la especie y de la eficacia de las acciones de conservación precedentes.

b) Análisis detallado de la variabilidad y viabilidad de todas las poblaciones de la especie. Búsqueda activa de nuevos núcleos poblacionales.

c) Desarrollo de líneas de investigación.

d) Conservación de germoplama a medio y largo plazo de las poblaciones valencianas.

e) Refuerzo de las poblaciones existentes y creación de nuevas poblaciones. Establecimiento de un programa de producción *ex situ*, a partir de ejemplares de todas las poblaciones.

f) Creación de nuevas áreas de reserva dentro del área de distribución de la especie.

g) Divulgación del contenido del Plan a la población.

Artículo 8. Evaluación de los programas de actuación

La evaluación de la eficacia de los programas de actuación se realizará a través de los siguientes indicadores:

– En el cas de les poblacions naturals, dades quantitatives que permeten avaluar la seua viabilitat. En el cas de poblacions reintroduïdes, dades que permeten assegurar la seuva aclimatació i viabilitat sense necessitat noves reintroduccions.

– Exemplars produïts i mantinguts en instal·lacions de cultiu i nombre d'exemplars reintroduïts.

– Nombre de convenis i acords establits, que avaluen el grau d'adhesió d'entitats públiques i privades al pla.

– Nombre de publicacions científiques sobre aspectes relacionats amb la conservació i l'ecologia de l'espècie.

– Aparició de notícies en mitjans de comunicació.

– Nombre de cursos, reunions i activitats de comunicació, educació i participació organitzats.

– Inversions i despesa anual.

– En el caso de las poblaciones naturales, datos cuantitativos que permitan evaluar su viabilidad. En el caso de poblaciones reintroducidas, datos que permitan asegurar su aclimatación y viabilidad sin necesidad de nuevas reintroducciones.

– Ejemplares producidos y mantenidos en instalaciones de cultivo y número de ejemplares reintroducidos.

– Número de convenios y acuerdos establecidos, que evalúan el grado de adhesión de entidades públicas y privadas al Plan.

– Número de publicaciones científicas sobre aspectos relacionados con la conservación y ecología de la especie.

– Aparición de noticias en medios de comunicación.

– Número de cursos, reuniones y actividades de comunicación, educación y participación organizados.

– Inversiones y gasto anual.

Article 9. Elaboració, aprovació i execució del programa d'actuació

1. Els successius programes d'actuació seran elaborats per la direcció general competent en matèria de protecció de la flora silvestre, i aprovats per resolució del conseller competent en matèria de protecció de la flora silvestre.

2. Per a coordinar la seuva execució, la direcció general competent en matèria de protecció de la flora silvestre haurà de designar un tècnic responsable, el qual en farà el seguiment.

Article 10. Mecanismes de participació

La Generalitat facilitarà la participació d'entitats públiques i privades en l'execució del programa d'actuació per a aquesta espècie i promouerà l'establiment de convenis o acords, amb ajuntaments, propietaris de terrenys i administracions amb competències substantives.

Article 11. Autoritzacions i excepcions

1. Les autoritzacions a què es refereixen els articles 4, 5 i 6 corresponen a la direcció general competent en matèria de protecció de la flora silvestre. S'hauran d'emetre en el termini màxim de dos mesos des de la data de recepció de la sol·licitud.

2. Per a les àrees d'aplicació incloses en espais naturals protegits o llocs de la Xarxa Natura 2000, l'autorització a què es refereix l'article 4.2 haurà de tenir l'informe previ favorable emés per l'òrgan responsable de la gestió de l'espai o l'autoritat ambiental de la Generalitat.

3. Les autoritzacions excepcionals previstes en l'article 58 de la Llei 42/2007, de 13 desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat corresponen a la direcció general competent en matèria de protecció de la flora silvestre.

Article 12. Règim sancionador

Les infraccions al que disposa aquest decret seran sancionades d'acord amb el que disposa el títol VI de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Única

En aquelles àrees d'aplicació dins d'espais naturals protegits amb un pla d'ordenació dels recursos naturals o un pla rector d'ús i gestió en vigor, les disposicions d'aquest decret tindran, en tot cas, caràcter supletori. Si l'espai protegit no disposa de normativa aprovada, o es troba en procés d'elaboració, haurà d'inserir les disposicions d'aquest decret.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

Es faculta el conseller competent en matèria de protecció de la flora silvestre per a dictar les disposicions necessàries per al desenvolupament i l'aplicació d'aquest decret.

– En el caso de las poblaciones naturales, datos cuantitativos que permitan evaluar su viabilidad. En el caso de poblaciones reintroducidas, datos que permitan asegurar su aclimatación y viabilidad sin necesidad de nuevas reintroducciones.

– Ejemplares producidos y mantenidos en instalaciones de cultivo y número de ejemplares reintroducidos.

– Número de convenios y acuerdos establecidos, que evalúan el grado de adhesión de entidades públicas y privadas al Plan.

– Número de publicaciones científicas sobre aspectos relacionados con la conservación y ecología de la especie.

– Aparición de noticias en medios de comunicación.

– Número de cursos, reuniones y actividades de comunicación, educación y participación organizados.

– Inversiones y gasto anual.

Artículo 9. Elaboración, aprobación y ejecución del programa de actuación

1. Los sucesivos programas de actuación serán elaborados por la Dirección General competente en materia de protección de la flora silvestre, y aprobados por Resolución del conseller competente en materia de protección de la flora silvestre.

2. Para coordinar su ejecución, la Dirección General competente en materia de protección de la flora silvestre designará un técnico responsable, que realizará su seguimiento.

Artículo 10. Mecanismos de participación

La Generalitat facilitará la participación de entidades públicas y privadas en la ejecución del programa de actuación para esta especie y promoverá el establecimiento de convenios o acuerdos, con Ayuntamientos, propietarios de terrenos y Administraciones con competencias sustantivas.

Artículo 11. Autorizaciones y excepciones

1. Las autorizaciones a las que se refieren los artículos 4, 5 y 6 corresponden a la Dirección General competente en materia de protección de la flora silvestre. Se emitirán en el plazo máximo de dos meses desde la fecha de recepción de la solicitud.

2. Para las áreas de aplicación incluidas en espacios naturales protegidos o lugares de la Red Natura 2000, la autorización a que se refiere el artículo 4.2 contará con informe previo emitido por el órgano responsable de la gestión del espacio o la autoridad ambiental de la Generalitat.

3. Las autorizaciones excepcionales previstas en el artículo 58 de la Ley 42/2007, de 13 diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad, corresponden a la Dirección General competente en materia de protección de la flora silvestre.

Artículo 12. Régimen sancionador

Las infracciones a lo dispuesto en este decreto serán sancionadas de acuerdo con lo dispuesto en el título VI de la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad.

DISPOSICIÓN ADICIONAL

Única

En aquellas áreas de aplicación dentro de espacios naturales protegidos con un Plan de Ordenación de los Recursos Naturales o un Plan Rector de Uso y Gestión en vigor, las disposiciones de este decreto tendrán, en todo caso, carácter supletorio. Si el espacio protegido no dispone de normativa aprobada, o se encuentra en proceso de elaboración, deberá incorporar las disposiciones de este decreto.

DISPOSICIONES FINALES

Primera

Se faculta al conseller competente en materia de protección de la flora silvestre para dictar las disposiciones necesarias para el desarrollo y aplicación del presente Decreto.

Segona

Aquest decret entrarà en vigor l'endemà de la seu publicació en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

València, 4 d'abril de 2008

El president de la Generalitat,
FRANCISCO CAMPS ORTIZ

El conseller de Medi Ambient, Aigua, Urbanisme i Habitatge,
JOSE RAMÓN GARCÍA ANTÓN

ANNEX I

ÀREES D'APLICACIÓ

– Àrees de conservació:

1. Illot de la Mona; amb la delimitació de la microreserva de flora del mateix nom (Ordre de 13 de juny de 2001, DOCV de 7 d'agost de 2001).
2. Cap d'Or; amb la delimitació de la microreserva de flora del mateix nom (Ordre de 13 de novembre de 2002, DOCV de 2 de desembre de 2002).
3. Parc Natural del Penyal d'Ifac; amb la delimitació del parc natural, segons el Decret 1/1987, de 19 de gener, del Consell. DOCV de 28 de gener de 1987.
4. Morro de Toix; amb la delimitació de la microreserva de flora del mateix nom (Ordre de 13 de juny de 2001, DOCV de 7 d'agost de 2001).
5. Illa Mitjana; amb la delimitació de la microreserva de flora del mateix nom (Ordre de 6 de novembre de 2000, DOCV de 30 de gener de 2001).

– Àrees de recuperació:

- a) Litoral del Parc Natural del Montgó; segons la delimitació estableguda gràficament en la figura del mateix nom d'aquest annex.
- b) Litoral del Lloc d'Interés Comunitari Penya-segats de la Marina; segons la delimitació estableguda gràficament en la figura del mateix nom d'aquest annex.
- c) Litoral del Parc Natural de la Serra Gelada; segons la delimitació estableguda gràficament en la figura del mateix nom d'aquest annex.

Segunda

Este decreto entrará en vigor el día siguiente al de su publicación en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

Valencia, 4 de abril de 2008

El presidente de la Generalitat,
FRANCISCO CAMPS ORTIZ

El conseller de Medio Ambiente, Agua, Urbanismo y Vivienda,
JOSE RAMÓN GARCÍA ANTÓN

ANEXO I

ÁREAS DE APLICACIÓN

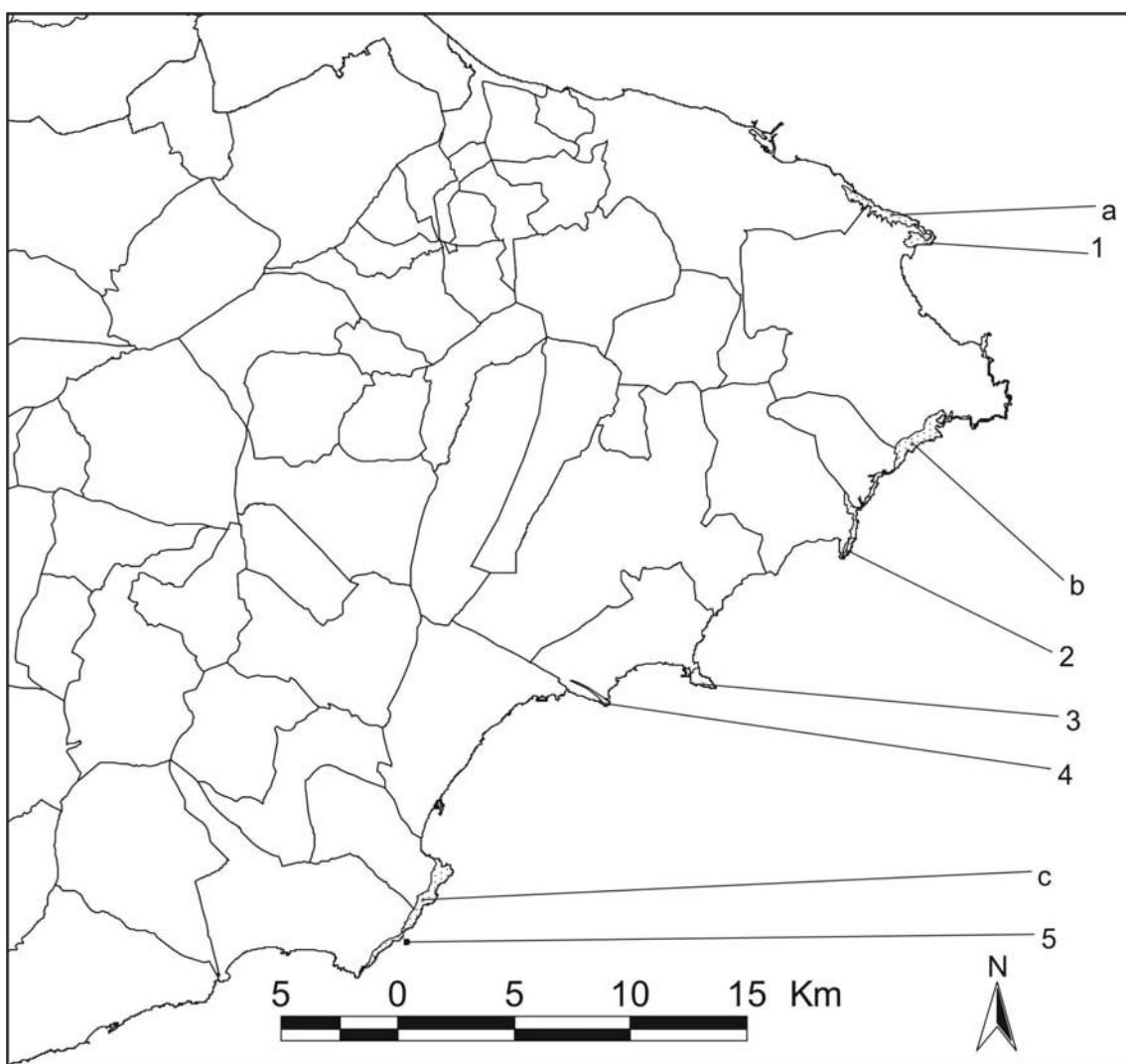
– Áreas de conservación:

1. Illot de la Mona; con la delimitación de la microrreserva de flora del mismo nombre (Orden de 13 de junio de 2001, DOCV de 7 de agosto de 2001).
2. Cap d'Or; con la delimitación de la microrreserva de flora del mismo nombre (Orden de 13 de noviembre de 2002, DOCV de 2 de diciembre de 2002).
3. Parc Natural del Penyal d'Ifac; con la delimitación del Parque Natural, según el Decreto 1/1987, de 19 de enero, del Consell, DOCV de 28 de enero de 1987.
4. Morro de Toix; con la delimitación de la microrreserva de flora del mismo nombre (Orden de 13 de junio de 2001, DOCV de 7 de agosto de 2001).
5. Illa Mitjana; con la delimitación de la microrreserva de flora del mismo nombre (Orden de 6 de noviembre de 2000, DOCV de 30 de enero de 2001).

– Áreas de recuperación:

- a) Litoral del Parc Natural del Montgó; según la delimitación establecida gráficamente en la figura del mismo nombre de este anexo.
- b) Litoral del Lugar de Interés Comunitario Penya-segats de la Marina; según la delimitación establecida gráficamente en la figura del mismo nombre de este anexo.
- c) Litoral del Parc Natural de la Serra Gelada; según la delimitación establecida gráficamente en la figura del mismo nombre de este anexo

a) Àrees d'Aplicació

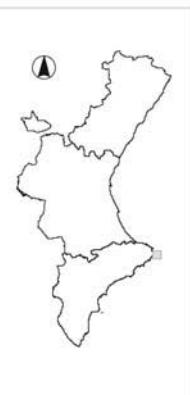
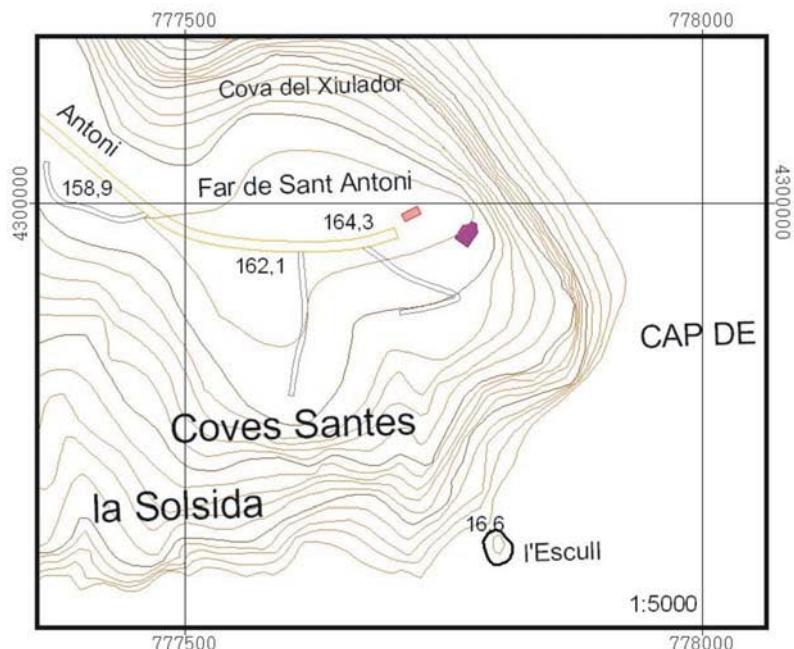

Àrees de Conservació

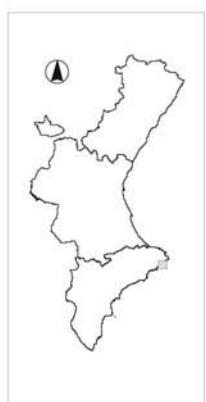
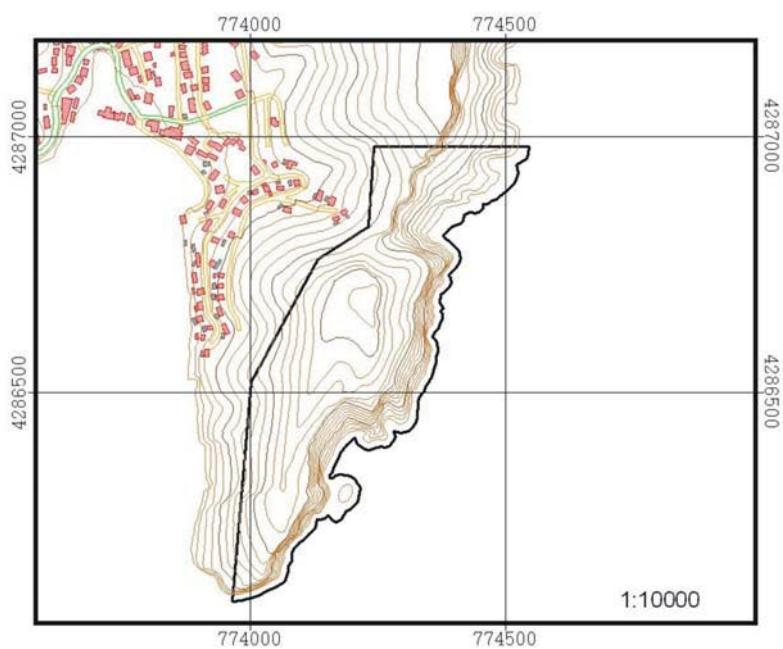
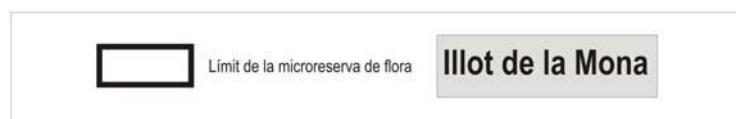
- 1. Illot de la Mona
- 2. Cap d'Or
- 3. Parc Natural del Penyal d'Ifac
- 4. Morro de Toix
- 5. Illa Mitjana

Àrees de Recuperació

- a. Litoral del Parc Natural del Montgó
- b. Litoral del LIC Penya-segats de la Marina
- c. Litoral del Parc Natural de la Serra Gelada

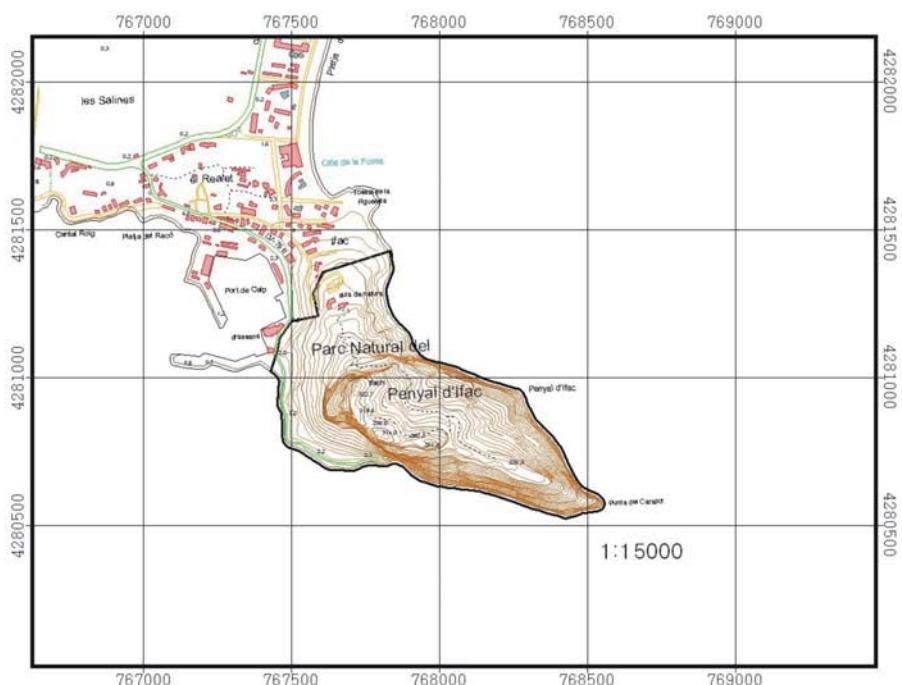

TM: Xàbia
Sup: 0,07 ha

TM: Teulada
Sup: 19,85 ha

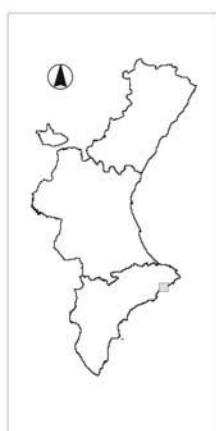
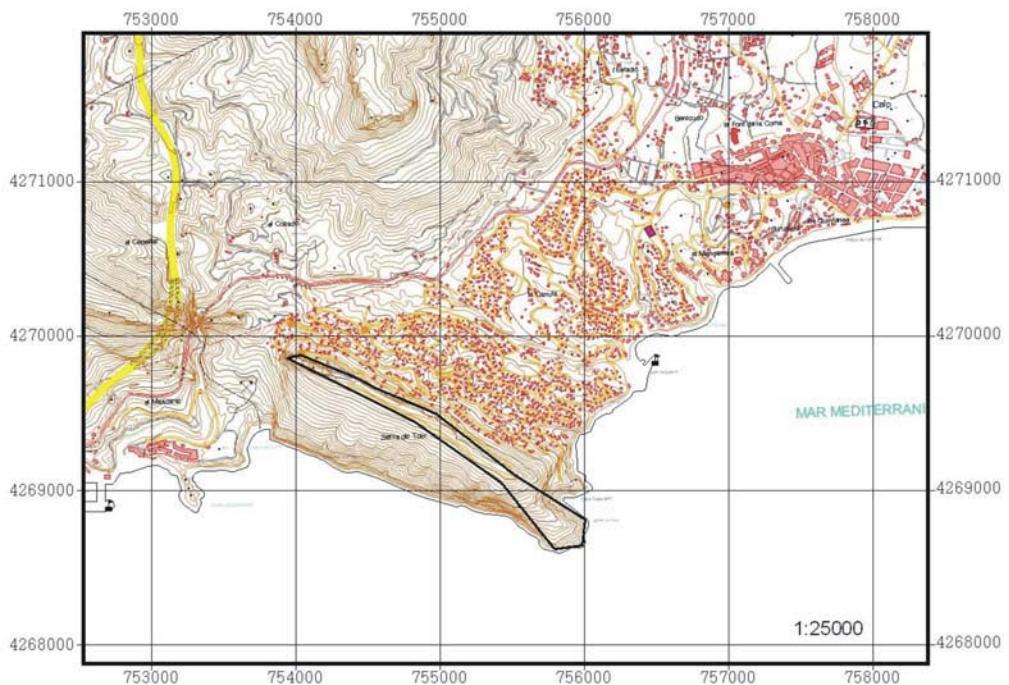

TM: Calp
Sup: 47 ha

Límit de l'àrea de conservació

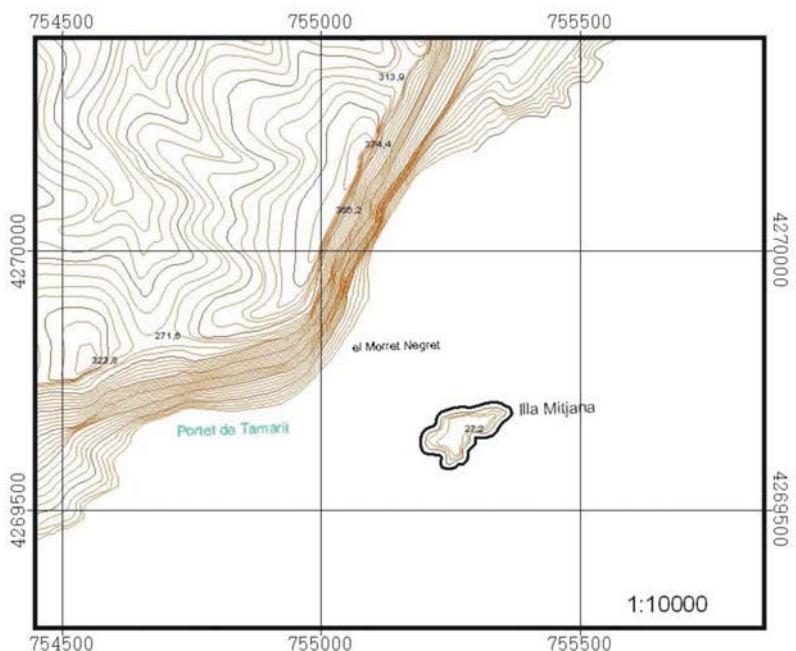
P. N. Penyal d'Ifac

TM: Calp
Sup: 20,00 ha

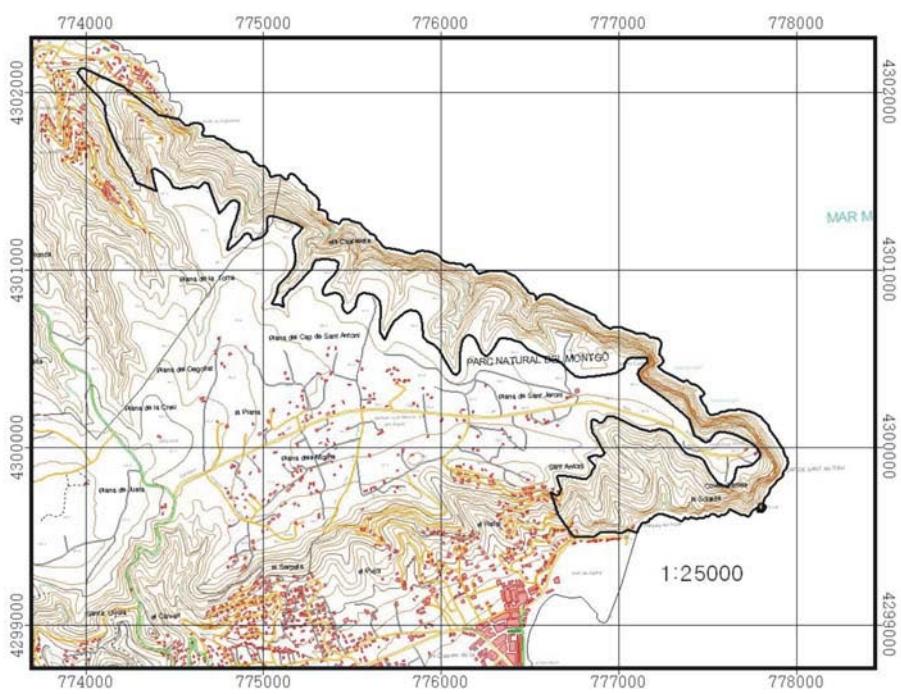
Límit de la microreserva de flora

Morro de Toix

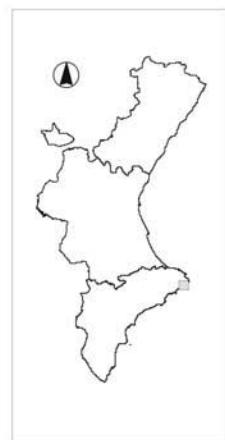
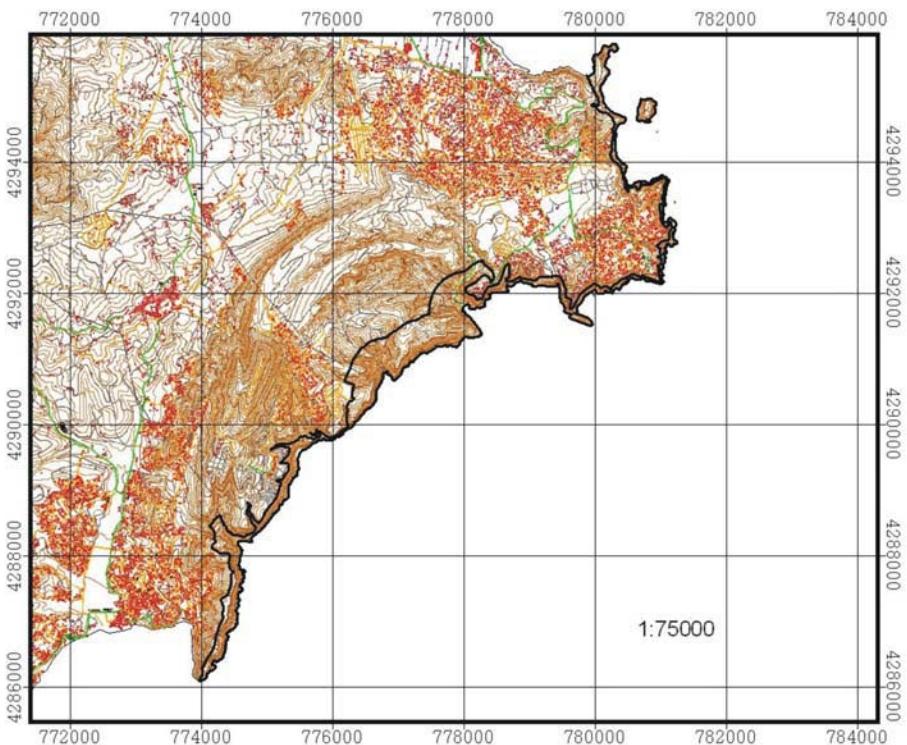
Lista de flora

IIIa Mitjana

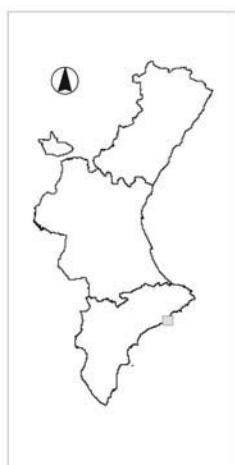
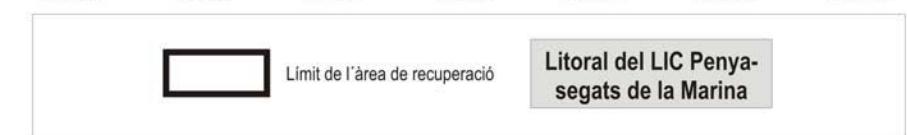

Limit de l'àrea de recuperació

Litoral del P. N. del
Montgó

TM: Xàbia,
Benitatxell, Teulada
Sup: 326,88 ha

TM: L'Alfàs del Pi,
Benidorm
Sup: 204,03 ha

ANNEX II

PROGRAMA D'ACTUACIÓ

1. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ ACTUAL DE LA SILENE D'IFAC

1.1. Distribució geogràfica general:

Silene hifacensis és un endemisme diànic-pitiúsic, distribuït únicament al nord-est de la província d'Alacant i la costa nord d'Eivissa. A la Comunitat Valenciana es coneix des de la seua descripció en 1883 al penal d'Ifac. Al nostre territori, la planta es va creure extingida fins al seu redescobriment en la dècada dels 80.

Com a resultat de la prospecció duta a terme en el període 2005-06, a la Comunitat Valenciana es coneix l'existència de 6 poblacions que, de nord a sud, són:

1. Torre del Gerro –individus reintroduïts
2. Illot de la Mona
3. Cap d'Or
4. Parc Natural del Penyal d'Ifac –individus reintroduïts
5. Morro de Toix
6. Illa Mitjana

1.2. Distribució detallada a la Comunitat Valenciana i estat de les poblacions:

1. Litoral del Parc Natural del Montgó. Es disposa de cites històriques per a aquesta localitat, entre les quals destaquen les de Willkomm, en 1885, que observa l'espècie al cap de Sant Antoni. Més recentment, en 1917, Gandoger menciona l'espècie a la Serra del Montgó. A les proximitats de la Torre del Gerro, al paratge conegut com la Cova Tallada, se'n va observar 1 exemplar en 1990 i 2 exemplars en 1999, abans de l'incendi que va provocar la seua desaparició. En l'actualitat, a la Torre del Gerro hi ha 35 exemplars reintroduïts a partir de llavors de la població de Cap d'Or i, possiblement, 1 exemplar procedent de Cova Tallada.

2. Illot de la Mona. Es tracta de l'última població descoberta. Hi creixen 7 exemplars, alguns d'aquests adults i productors de llavor.

3. Cap d'Or. Descoberta en 1987, en aquesta zona es localitzen, almenys, 2 subpoblacions; en la primera s'han comptabilitzat 11 individus, mentre que en la segona s'han censat 38 exemplars. Aquestes xifres la converteixen en la major població de la Comunitat Valenciana.

4. Parc Natural del Penyal d'Ifac. Es tracta de la localitat on l'espècie es descriu en 1883. Durant la dècada dels 70 es considera extinta, i s'inicia una experiència de repoblació amb llavors procedents de les poblacions eivissenques. Aquesta iniciativa fracassa a causa de la intensa predació d'herbívors. Més recentment, s'han realitzat dues noves introduccions, ambdues amb material de la població de Cap d'Or. Una d'aquestes es realitza en 2000, en repes, en els quals s'introdueixen 67 plantes. D'aquestes, floreixen diversos exemplars, però cap planta aconsegueix sobreviure, possiblement a causa de l'elevada freqüènciació de l'enclavament per gavines. L'altra experiència, realitzada en 1999, i la primera en què s'introdueixen llavors en parets verticals, ha aconseguit establir tres exemplars, que han produït flors i llavors durant els 3 últims anys, i unes altres quatre que només presenten roseta foliar.

5. Morro de Toix. Descoberta en 1994, en aquesta localitat creixen 3 exemplars, que floreixen quasi tots els anys amb quatre individus joves.

6. Illa Mitjana. Descoberta també en 1994, en 1996 se censa per primera vegada i s'hi localitzen 4 exemplars. Una nova prospecció en 2000 només permet observar-ne 2 exemplars, mentre que en 2002 no se n'observa cap. És probable que aquesta població s'haja extingit.

1.3. Amenaces de les poblacions i del seu hàbitat a la Comunitat Valenciana:

Entre els factors que poden haver portat la silene d'Ifac a la situació actual, destaquen els següents:

ANEXO II

PROGRAMA DE ACTUACIÓN

1. ANÁLISIS DE LA SITUACIÓN ACTUAL DE LA SILENE DE IFAC

1.1. Distribución geográfica general:

Silene hifacensis es un endemismo diánico-pitiúsico, distribuido únicamente en el noreste de la provincia de Alicante y la costa norte de Ibiza. En la Comunitat Valenciana se conoce desde su descripción en 1883 en el Penal d'Ifac. En nuestro territorio, la planta se creyó extinguida hasta su redescubrimiento en la década de los 80.

Como resultado de la prospección llevada a cabo en el período 2005-06, en la Comunitat Valenciana se conoce la existencia de 6 poblaciones que, de norte a sur, son:

1. Torre del Gerro – individuos reintroducidos.
2. Ilot de la Mona.
3. Cap d'Or.
4. Parc Natural del Penyal d'Ifac – individuos reintroducidos –.
5. Morro de Toix.
6. Illa Mitjana.

1.2. Distribución detallada en la Comunitat Valenciana y estado de las poblaciones:

1. Litoral del Parque Natural del Montgó. Se dispone de citas históricas para esta localidad, entre las que destacan las de Willkomm, en 1885, que observa la especie en el Cap de Sant Antoni. Más recientemente, en 1917, Gandoger menciona la especie en la Serra del Montgó. En las proximidades de la Torre del Gerro, en el paraje conocido como la Cova Tallada, se observó 1 ejemplar en 1990 y 2 ejemplares en 1999, antes del incendio que provocó su desaparición. En la actualidad, en la Torre del Gerro existen 35 ejemplares, reintroducidos a partir de semillas de la población de Cap d'Or y, posiblemente, 1 ejemplar procedente de Cova Tallada.

2. Ilot de la Mona. Se trata de la última población descubierta. En ella crecen 7 ejemplares, algunos de ellos adultos y productores de semilla.

3. Cap d'Or. Descubierta en 1987, en esta zona se localizan, al menos, 2 subpoblaciones; en la primera de ellas se han contabilizado 11 individuos, mientras que en la segunda se han censado 38 ejemplares. Estas cifras la convierten en la mayor población de la Comunitat Valenciana.

4. Parc Natural del Penyal d'Ifac. Se trata de la localidad donde la especie se describe en 1883. Durante la década de los 70 se considera extinta, y se inicia una experiencia de repoblación con semillas procedentes de las poblaciones ibicencas. Esta iniciativa fracasa debido a la intensa predación de herbívoros. Más recientemente, se han realizado dos nuevas introducciones, ambas con material de la población de Cap d'Or. Una de ellas se realiza en 2000, en repisas, en las que se introducen 67 plantas. De éstas, florecen diversos ejemplares, pero ninguna planta logra sobrevivir, posiblemente debido a la elevada frecuenciación del enclave por gaviotas. La otra experiencia, realizada en 1999, y la primera en la que se introducen semillas en paredes verticales, ha conseguido establecer tres ejemplares, que han producido flores y semillas durante los 3 últimos años, y otros cuatro que solo presentan roseta foliar.

5. Morro de Toix. Descubierta en 1994, en esta localidad crecen 3 ejemplares, que florecen casi todos los años junto a cuatro individuos jóvenes.

6. Illa Mitjana. Descubierta también en 1994, en 1996 se censa por primera vez y se localizan 4 ejemplares. Una nueva prospección en 2000 solo permite observar 2 ejemplares, mientras que en 2002 no se observa ninguno. Es probable que esta población se haya extinguido.

1.3. Amenazas de las poblaciones y de su hábitat en la Comunitat Valenciana:

Entre los factores que pueden haber llevado a la Silene de Ifac a la situación actual, destacan los siguientes:

1.3.1. Destrucció i alteració de l'hàbitat

– Reducció de l'hàbitat: no és probable que la disponibilitat d'hàbitat per a aquesta espècie s'haja redut històricament. A Morro de Toix, els equipaments turístics es localitzen en la proximitat dels penyals on creix l'espècie. No obstant això, aquests penyals estan inclosos en una microreserva de flora, per la qual cosa no haurien de resultar afectats. En alguns punts del LIC ES5213018 (Penya-segats de la Marina), les urbanitzacions podrien afectar l'hàbitat de silene d'Ifac.

– Escalada: la presència de vies d'escalada, fins i tot sobre poblacions conegudes de l'espècie (Penyal d'Ifac, Morro de Toix, Cap d'Or), pot haver provocat l'eliminació d'alguns exemplars durant la instal·lació de les vies. No obstant això, no es disposa d'informació sobre danys a exemplars concrets.

– Instal·lacions de serveis: la instal·lació de conduccions elèctriques, canonades, etc. en parets adequades per a l'espècie pot haver afectat individus de silene d'Ifac. No obstant això, no es coneix cap cas concret en què això haja ocorregut. La població del Cap d'Or està molt pròxima a un cable que proporciona electricitat a la Cova dels Cendres, per la qual cosa algun exemplar podria haver sigut eliminat durant la instal·lació d'aquest.

– Poblacions d'aus: l'increment de poblacions d'espècies ubiqüistes d'aus marines, en particular de gavina comuna (*Larus cachinnans*), ha provocat que, en alguns enclavaments on la planta es distribuïa originàriament –p. ex. al penyal d'Ifac – hi haja depòsits d'excrements sobre les estants rocoses dels penya-segats litorals. Aquest excesse de matèria orgànica impedeix la reinstal·lació del tàxon, i pot haver contribuït a la seua extinció local en un passat recent. L'increment poblacional de gavina és, en gran manera, conseqüència de l'activitat humana, que provoca un augment de la disponibilitat de recursos, ja siga en forma de residus urbans o com a rebuigs de peix. S'ha observat, a més, que els sòls de baixa pendent a Ifac són usats per les gavines com a descansador. Aquesta freqüentació va provocar danys per trepig als espècimens que es van introduir en aquesta zona en 2000.

– Danys per herbívors: s'han observat atacs de gasteròpodes terrestres a les plantacions reintroduïdes de *Silene hifacensis* en substrats no rocosos de la Marina Alta. És possible que la planta resulte abellidora per a lagomorfs o altres vertebrats terrestres.

1.3.2. Introducció d'espècies exòtiques amb capacitat de reproducció asexual

El cultiu d'espècies exòtiques – En concret tàxons capaços de colonitzar repeus o clavills i que es reproduueixen vegetativament i. e. *Kalanchoe* sp. pl., *Aloe* sp. pl. o *Aeonium* sp. pl., *Opuntia* sp. pl. – a jardins pròxims als penyals on creix *Silene hifacensis*, es considera una amenaça greu per a la seua supervivència. Es tracta de plantes que poden competir directament amb l'espècie per l'hàbitat. Aquesta problemàtica ja s'ha observat als voltants de la població del Cap d'Or.

1.3.3. Recol·lecció de l'espècie

Antigament la recol·lecció botànica va comportar un important factor negatiu per a la conservació de l'espècie, fins al punt de provocar la seua extinció al penyal d'Ifac, la seua localitat clàssica. No obstant això, la major sensibilitat conservacionista actual, el fet que la planta cresca actualment en llocs difícilment accessibles i les mesures de protecció i conservació aplicades, han reduït considerablement aquesta amenaça.

1.3.4. Aïllament de poblacions i reduïdes dimensions poblacionals

Les poblacions de silene d'Ifac es troben aïllades, per la qual cosa no és possible que hi haja intercanvi genètic. La distància mínima interpoblacional és de 4 km i la màxima 14, mentre que la mitjana és de 8.6 km. Això comporta que cada població funciona de manera autònoma respecte de les altres i, per tant, posa en relleu la necessitat de preservar la individualitat de cadascuna a fi d'assegurar la conservació de la totalitat de la variabilitat genètica.

A l'anterior cal afegir la reduïda dimensió de les poblacions de l'espècie, que oscil·len entre 2 i 38 exemplars. És possible que no tots els exemplars siguin reproductors –per ser juvenils o senescents– per la qual cosa la grandària poblacional efectiva pot ser fins i tot menor.

1.3.1. Destrucción y alteración del hábitat

– Reducción del hábitat: no es probable que la disponibilidad de hábitat para esta especie se haya reducido históricamente. En Morro de Toix, los equipamientos turísticos se localizan en la cercanía de los roquedos donde crece la especie. No obstante, estos roquedos están incluidos en una microrreserva de flora, por lo que no deberían resultar afectados. En algunos puntos del LIC ES5213018 (Penya-segats de la Marina), las urbanizaciones podrían afectar al hábitat de Silene de Ifac.

– Escalada: la presencia de vías de escalada, incluso sobre poblaciones conocidas de la especie (Penyal d'Ifac, Morro de Toix, Cap d'Or), puede haber provocado la eliminación de algunos ejemplares durante la instalación de las vías. No obstante, no se dispone de información sobre daños a ejemplares concretos.

– Instalaciones de servicios: la instalación de conducciones eléctricas, tuberías, etc., en paredes adecuadas para la especie, puede haber afectado a individuos de Silene de Ifac. No obstante, no se conoce ningún caso concreto en el que esto haya ocurrido. La población del Cap d'Or está muy próxima a un cable que proporciona electricidad a la Cova de les Cendres, por lo que algún ejemplar podría haber sido eliminado durante su instalación.

– Poblaciones de aves: el incremento de poblaciones de especies ubiqüistas de aves marinas, en particular de gaviota común (*Larus cachinnans*), ha provocado que, en algunos enclaves donde la planta se distribuía originalmente – p.ej. en el Penyal d'Ifac – existan depósitos de excrementos sobre las repisas rocosas de los acantilados litorales. Este exceso de materia orgánica impide la reinstalación del taxón, y puede haber contribuido a su extinción local en un pasado reciente. El incremento poblacional de gaviota es, en buena medida, consecuencia de la actividad humana, que provoca un aumento de la disponibilidad de recursos, ya sea en forma de residuos urbanos o como descartes de pescado. Se ha observado, además, que los suelos de baja pendiente en Ifac son usados por las gaviotas como descansadero. Esta frecuentación provocó daños por pisoteo a los especímenes que se introdujeron en esta zona en 2000.

– Daños por herbívoros: se han observado ataques de gasterópodos terrestres en las plantaciones reintroducidas de *Silene hifacensis* en substratos no rocosos de la Marina Alta. Es posible que la planta resulte apetecible para lagomorfos u otros vertebrados terrestres.

1.3.2. Introducción de especies exóticas con capacidad de reproducción asexual

El cultivo de especies exóticas –en concreto taxones capaces de colonizar repisas o grietas y que se reproducen vegetativamente i.e. *Kalanchoe* sp. pl., *Aloe* sp. pl. o *Aeonium* sp. pl., *Opuntia* sp. pl. en jardines próximos a los roquedos donde crece *Silene hifacensis*, se considera una amenaza grave para su supervivencia. Se trata de plantas que pueden competir directamente con la especie por el hábitat. Esta problemática ya se ha observado en las inmediaciones de la población del Cap d'Or.

1.3.3. Recolección de la especie

Antiguamente la recolección botánica supuso un importante factor negativo para la conservación de la especie, hasta el punto de provocar su extinción en el Penyal de Ifac, su localidad clásica. No obstante, la mayor sensibilidad conservacionista actual, el hecho de que la planta crezca hoy en día en lugares difícilmente accesibles y las medidas de protección y conservación aplicadas, han reducido considerablemente esta amenaza.

1.3.4. Aislamiento de poblaciones y reducido tamaño poblacional

Las poblaciones de Silene de Ifac se encuentran aisladas, por lo que no es posible que exista intercambio genético. La distancia mínima interpoblacional es de 4 km, y la máxima 14, mientras que la media es de 8.6 km. Esto supone que cada población funciona de manera autónoma respecto a las demás y, por tanto, pone de relieve la necesidad de preservar la individualidad de cada una de ellas, con objeto de asegurar la conservación de la totalidad de la variabilidad genética.

A lo anterior hay que añadir el reducido tamaño de las poblaciones de la especie, que oscilan entre 2 y 38 ejemplares. Es posible que no todos los ejemplares sean reproductores –por ser juveniles o senescentes– por lo que el tamaño poblacional efectivo puede ser inclu-

A causa d'aquestes reduïdes dimensions poblacionals, la viabilitat a mitjà termini de les diferents poblacions és molt baixa.

1.3.5. Particularitats de la biologia de l'espècie

Les llavors de *Silene hifacensis* es dispersen primàriament per un sistema barocor, un mecanisme poc eficaç en mitjans verticals. De manera secundària, potser les formigues desplacen les llavors que s'hagen depositat en clavills en la roca. A les baixes probabilitats de colonització de clavills favorables per a la germinació s'afegí el fet que les poblacions produueixen poques llavors, a causa del baix nombre d'individus de cada població. Per tot això, les poblacions alacantines de *Silene hifacensis* deuen tenir dificultat per a augmentar el nombre d'individus.

1.3.6. Conclusions

Les poblacions ibèriques de *Silene hifacensis* es troben en una situació crítica per diverses raons, entre les quals destaquen: (i) el baix nombre d'exemplars de què estan formades les seues poblacions; (ii) l'elevada vulnerabilitat a processos estocàstics; (iii) les particularitats de la seuva biologia reproductiva; (iv) el fort aïllament interpoblacional. Dues de les poblacions naturals conegudes de l'espècie, una d'aquestes històrica –Ifac– i una altra descoberta recentment – Illa Mitjana –, han desaparegut ja. Per tant, és necessària una intervenció urgent i coordinada per a evitar l'extinció de les poblacions ibèriques de l'espècie.

1.4. Avaluació de les accions de conservació realitzades:

Amb l'aprovació del projecte LIFE NAT/E/000766 (Creació d'una xarxa de microreserves a la Comunitat Valenciana) el 1993, es va posar en marxa una estratègia de conservació de flora endèmica que ha resultat, entre altres coses, en l'establiment d'una xarxa de microreserves de flora. Aquesta xarxa inclou cinc de les poblacions conegudes de l'espècie com també aquells llocs on la planta va tenir presència (Penyal d'Ifac-vessant nord, Illa Mitjana, Morro de Toix, Cap d'Or i Illot de la Mona). En alguna d'aquestes microreserves (Penyal d'Ifac-vessant nord i Cap d'Or) s'han realitzat introduccions o reforços poblacionals de l'espècie, tant mitjançant plantació d'exemplars joves com mitjançant sembra. Mentre la plantació va resultar infructuosa, la sembra ha donat lloc a una xicoteta població a Ifac. Així mateix, aquest programa de seguiment de l'espècie, iniciat el mateix any, ha permés el descobriment d'una nova població, a l'Illa de la Mona, el 2000.

Durant aquest període de temps, s'han finançant i realitzat treballs d'investigació dirigits a millorar el coneixement de la biologia de l'espècie. Algunes de les activitats realitzades han sigut les següents:

- Investigació sobre la diversitat genètica d'algunes poblacions, amb utilització de diverses tècniques d'anàlisi.
- Investigació sobre la biologia reproductiva d'algunes poblacions.
- Treballs de propagació in vitro, establiment del protocol de propagació.
- Establiment del protocol de germinació.
- Experiències de reintroducció i reforç de poblacions naturals.
- Programa de sensibilització i educació al Parc Natural del Penyal d'Ifac.
- Prospeccions de l'àrea de distribució per a estudiar l'evolució de les poblacions naturals i de les introduccions realitzades.
- Prospeccions de l'àrea de distribució per a detectar i censar noves poblacions.

En conjunt, els resultats obtinguts des de 1993 han permés millorar el coneixement de l'espècie. És necessari recordar que durant els anys 80 s'acceptava que *Silene hifacensis* s'havia extingit a la Comunitat Valenciana.

2. ANÀLISI DETALLADA DE LA VARIABILITAT I VIABILITAT DE TOTES LES POBLACIONS DE L'ESPÈCIE. RECERCA ACTIVA DE NOUS NUCLIS POBLACIONALS

L'objectiu és determinar amb precisió l'estat de les poblacions conegudes de l'espècie, com també prospectar, amb personal especialitzat, nous enclavaments potencialment adequats

so menor. Debido a este reducido tamaño poblacional, la viabilidad a medio plazo de las diferentes poblaciones es muy baja.

1.3.5. Particularidades de la biología de la especie

Las semillas de *Silene hifacensis* se dispersan primariamente por un sistema barócoro, un mecanismo poco eficaz en medios verticales. De manera secundaria, puede que las hormigas desplacen las semillas que hayan alcanzado grietas en la roca. A las bajas probabilidades de colonización de grietas favorables para la germinación se añade el que las poblaciones producen pocas semillas, debido al bajo número de individuos de cada población. Por todo esto, las poblaciones alicantinas de *Silene hifacensis* deben tener dificultad para aumentar el número de individuos.

1.3.6. Conclusiones

Las poblaciones ibéricas de *Silene hifacensis* se encuentran en una situación crítica por varias razones, entre las que destacan: (i) el bajo número de ejemplares por el que están formadas sus poblaciones; (ii) su elevada vulnerabilidad a procesos estocásticos; (iii) las particularidades de su biología reproductiva; (iv) el fuerte aislamiento interpoblacional. Dos de las poblaciones naturales conocidas de la especie, una de ellas histórica –Ifac– y otra descubierta recientemente –Illa Mitjana–, han desaparecido ya. Por lo tanto, es necesaria una intervención urgente y coordinada para evitar la extinción de las poblaciones ibéricas de la especie.

1.4. Evaluación de las acciones de conservación realizadas

Con la aprobación del proyecto LIFE NAT/E/000766 (Creación de una Red de Microrreservas en la Comunitat Valenciana) en 1993, se puso en marcha una estrategia de conservación de flora endémica que ha resultado, entre otras cosas, en el establecimiento de una red de microrreservas de flora. Esta red incluye cinco de las poblaciones conocidas de la especie, así como aquellos lugares donde la planta tuvo presencia (Penyal d'Ifac-Vessant Nord, Illa Mitjana, Morro de Toix, Cap d'Or e Illot de la Mona). En alguna de estas microrreservas (Penyal d'Ifac-Vessant Nord y Cap d'Or) se han realizado introducciones o refuerzos poblacionales de la especie, tanto mediante plantación de ejemplares jóvenes como mediante semillado. Mientras la plantación resultó infructuosa, la siembra ha dado lugar a una pequeña población en Ifac. Asimismo, este programa de seguimiento de la especie, iniciado el mismo año, ha permitido el descubrimiento de una nueva población, en el Illot de la Mona, en 2000.

Durante este periodo de tiempo, se han financiando y realizado trabajos de investigación dirigidos a mejorar el conocimiento de la biología de la especie. Algunas de las actividades realizadas han sido las siguientes:

- Investigación sobre la diversidad genética de algunas poblaciones, con utilización de diversas técnicas de análisis.
- Investigación sobre la biología reproductiva de algunas poblaciones.
- Trabajos de propagación in vitro, establecimiento del protocolo de propagación.
- Establecimiento del protocolo de germinación.
- Experiencias de reintroducción y refuerzo de poblaciones naturales.
- Programa de sensibilización y educación en el Parque Natural del Penyal d'Ifac.
- Prospecciones del área de distribución para estudiar la evolución de las poblaciones naturales y de las introducciones realizadas.
- Prospecciones del área de distribución para detectar y censar nuevas poblaciones.

En conjunto, los resultados obtenidos desde 1993 han permitido mejorar el conocimiento de la especie. Es necesario recordar que, en los años 80, se aceptaba que *Silene hifacensis* se había extinguido en la Comunitat Valenciana.

2. ANÁLISIS DETALLADO DE LA VARIABILIDAD Y VIABILIDAD DE TODAS LAS POBLACIONES DE LA ESPECIE. BÚSQUEDA ACTIVA DE NUEVOS NÚCLEOS POBLACIONALES

El objetivo es determinar con precisión el estado de las poblaciones conocidas de la especie, así como prospectar, con personal especializado, nuevos enclaves potencialmente adecuados para la *Silene* de

per a la silene d'Ifac. Aquesta acció és necessària, ja que només s'ha explorat una fracció de l'hàbitat potencial de l'espècie, tenint en compte com resulta d'inaccessible. Per tant, és possible que hi haja nuclis poblacionals no coneguts als qual hagen de fer-se extensives les mesures de conservació proposades.

3. DESENVOLUPAMENT DE LÍNIES D'INVESTIGACIÓ

La investigació científica ha de proveir els coneixements necessaris per a totes les actuacions de maneig de l'espècie, per la qual cosa ha de ser un motor fonamental d'aquest pla de recuperació. Es considera prioritari realitzar treballs sobre:

3.1. Dinàmica poblacional de l'espècie: és necessari realitzar un seguiment de les poblacions de l'espècie per a conéixer la seua dinàmica poblacional. Aquest seguiment ha d'efectuar-se per a cada població i per a tots els individus de cada població.

3.2. Biologia reproductiva de l'espècie: és necessari dilucidar els aspectes més rellevants de la seua biologia reproductiva. No es disposa d'informació sobre el seu mecanisme de pol·linització, els seus polinitzadors en el medi natural o la seua capacitat d'autogàmia.

3.3. Variabilitat genètica de l'espècie: és necessari aconseguir una idea més precisa de la variabilitat genètica intrapoblacional i interpoblacional de l'espècie, tenint en compte la possible existència de diferències genòmiques entre les poblacions alacantines. L'aïllament reproductiu dels nuclis poblacionals alacantins pot haver promogut aquesta diferenciació.

3.4. Requeriments ecològics de l'espècie: és necessari establir amb claredat els requeriments ecològics de la silene d'Ifac, per les implicacions sobre la disponibilitat d'hàbitat per a l'espècie que això implicaria. Hi ha dubtes raonables sobre el caràcter estrictament rupícola d'aquesta espècie o de si es tracta d'una espècie relegada a aquest hàbitat.

4. CONSERVACIÓ DE GERMOPLASMA

És necessari arreplegar i conservar llavors de cadascuna de les poblacions per a poder fer front a una eventual extinció. Ha de conservar-se la totalitat de la variabilitat genètica de les poblacions alacantines.

5. REFORÇ DE LES POBLACIONS EXISTENTS I CREACIÓ DE NOVES POBLACIONS. ESTABLIMENT D'UN PROGRAMA DE PRODUCCIÓ EX SITU

El reduït nombre d'exemplars de les poblacions alacantines de *Silene hifacensis*, unit al medi rupícola on la planta viu, implica una capacitat de reclutament molt baixa. Només es coneixen dos episodis de reclutament de nous exemplars: un exemplar a la població creada a Ifac i quatre a Morro de Toix. Per tant, és necessari reforçar les poblacions conegeutes, mitjançant la introducció de llavors de les pròpies poblacions. A més, s'han de crear nous nuclis poblacionals a les zones delimitades com a àrees de recuperació, a partir de material procedent de les poblacions més pròximes.

Els criteris orientadors per a les reintroduccions seran els següents: 1) han de restringir-se a l'hàbitat potencial o històricament documentat de l'espècie 2) han de limitar-se a llocs que complisquen els requeriments de l'espècie, on el seu potencial de dispersió es considere acceptable; 3) quan es tracte de reforços de poblacions existents, el material reintroduït haurà de procedir del nombre més gran de peus de l'espècie existents en cada població; 4) han de dur-se a terme amb un quadre experimental suficient, que permeta depurar les tècniques i protocols aplicats, com també les causes del seu èxit o fracàs.

Per a l'obtenció de propàguls suficients per a aconseguir l'objectiu anterior es considera necessari establir línies de producció ex situ de cadascuna de les poblacions de silene de mode individualitzat, per a assegurar el manteniment de la variabilitat genètica i la producció de llavor. Els propàguls produïts ex situ seran els utilitzats en els reforços o en la creació de nous nuclis poblacionals. Aquestes actuacions es van dur a terme en el Centre per a la Investigació i Experimentació Forestal de la Generalitat, sense minva de què puguen executar-se a través de centres d'investigació col·laboradors.

Ifac. Esta acción es necesaria, ya que sólo se ha explorado una fracción del hábitat potencial de la especie, habida cuenta de lo inaccesible que resulta. Por tanto, es posible que existan núcleos poblacionales no conocidos a los que deban hacerse extensivas las medidas de conservación propuestas.

3. DESARROLLO DE LÍNEAS DE INVESTIGACIÓN

La investigación científica debe proveer los conocimientos necesarios para todas las actuaciones de manejo de la especie, por lo que debe ser un motor fundamental de este Plan de Recuperación. Se considera prioritario realizar trabajos sobre:

3.1. Dinámica poblacional de la especie: es necesario realizar un seguimiento de las poblaciones de la especie para conocer su dinámica poblacional. Este seguimiento debe efectuarse para cada población y para todos los individuos de cada población.

3.2. Biología reproductiva de la especie: es necesario dilucidar los aspectos más relevantes de su biología reproductiva. No se dispone de información sobre su mecanismo de polinización, sus polinizadores en el medio natural o su capacidad de autogamia.

3.3. Variabilidad genética de la especie: es necesario lograr una idea más precisa de la variabilidad genética intra e interpoblacional de la especie, habida cuenta de la posible existencia de diferencias genómicas entre las poblaciones alicantinas. El aislamiento reproductivo de los núcleos poblacionales alicantinos puede haber promovido esta diferenciación.

3.4. Requerimientos ecológicos de la especie: es necesario establecer con claridad los requerimientos ecológicos de la Silene de Ifac, por las implicaciones sobre la disponibilidad de hábitat para la especie que esto supondría. Existen dudas razonables acerca del carácter estrictamente rupícola de esta especie o de si se trata de una especie relegada a este hábitat.

4. CONSERVACIÓN DE GERMOPLASMA

Es necesario recoger y conservar semillas de cada una de las poblaciones para poder hacer frente a una eventual extinción. Debe conservarse la totalidad de la variabilidad genética de las poblaciones alicantinas.

5. REFUERZO DE LAS POBLACIONES EXISTENTES Y CREACIÓN DE NUEVAS POBLACIONES. ESTABLECIMIENTO DE UN PROGRAMA DE PRODUCCIÓN EX SITU.

El reducido número de ejemplares de las poblaciones alicantinas de *Silene hifacensis*, unido al medio rupícola donde la planta vive, implica una capacidad de reclutamiento muy baja. Sólo se conocen dos episodios de reclutamiento de nuevos ejemplares: un ejemplar en la población creada en Ifac y cuatro en Morro de Toix. Por lo tanto, es necesario reforzar las poblaciones conocidas, mediante la introducción de semillas de las propias poblaciones. Además, se deben crear nuevos núcleos poblacionales en las zonas delimitadas como áreas de recuperación, a partir de material procedente de las poblaciones más cercanas.

Los criterios orientadores para las reintroducciones serán los siguientes: 1) deben restringirse al hábitat potencial o históricamente documentado de la especie; 2) deben limitarse a lugares que cumplan los requerimientos de la especie, donde su potencial de dispersión se considere aceptable; 3) cuando se trate de refuerzos de poblaciones existentes, el material reintroducido deberá proceder del mayor número de piezas de la especie existentes en cada población; 4) deben llevarse a cabo con un cuadro experimental suficiente, que permita depurar las técnicas y protocolos aplicados, así como las causas de su éxito o fracaso.

Para la obtención de propágulos suficientes para lograr el objetivo anterior se considera necesario establecer líneas de producción ex situ de cada una de las poblaciones de Silene de modo individualizado, para asegurar el mantenimiento de la variabilidad genética y la producción de semilla. Los propágulos producidos ex situ serán los utilizados en los refuerzos o en la creación de nuevos núcleos poblacionales. Estas actuaciones se llevarán a cabo en el Centro para la Investigación y Experimentación Forestal de la Generalitat, sin merma de los que puedan ejecutarse a través de centros de investigación colaboradores.

6. EDUCACIÓ AMBIENTAL I DIFUSIÓ DEL CONTINGUT DEL PLA DE RECUPERACIÓ

Hauran de realitzar-se tant campanyes genèriques dirigides a la població en general, com altres específiques destinades a tractar aspectes concrets del pla, i dirigides als sectors més relacionats amb la silene d'Ifac, especialment als agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del seu compliment i als afectats per les mesures previstes en aquest decret.

Ha de donar-se prioritat a la vigilància del compliment de la normativa vigent, que prohíbeix la recol·lecció, mort, comerç i qualsevol activitat que puga afectar negativament l'espècie. Així mateix, la recol·lecció i manipulació amb fins científics ha d'estar sotmesa a vigilància i supervisió, i dirigida únicament a la seua conservació.

Per a aconseguir l'objectiu d'aquest apartat s'haurà de:

- a) Potenciar la difusió de les mesures de protecció de l'hàbitat contingudes en el pla de recuperació i vetlar per la vigilància del seu compliment.
- b) Promoure la modificació de pràctiques perjudicials per a l'espècie.
- c) Supervisar les actuacions dels organismes públics que puguen alterar l'hàbitat de la Silene d'Ifac, a través del compliment de la normativa d'impacte ambiental corresponent.

6. EDUCACIÓN AMBIENTAL Y DIFUSIÓN DEL CONTENIDO DEL PLAN DE RECUPERACIÓN

Deberán realizarse tanto campañas genéricas dirigidas a la población en general, como otras específicas destinadas a tratar aspectos concretos del Plan, y dirigidas a los sectores más relacionados con la Silene de Ifac, especialmente a los agentes de la autoridad encargados de la vigilancia de su cumplimiento y a los afectados por las medidas previstas en este decreto.

Debe darse prioridad a la vigilancia del cumplimiento de la normativa vigente, que prohíbe la recolección, muerte, comercio y cualquier actividad que pueda afectar negativamente a la especie. Asimismo, la recolección y manipulación con fines científicos debe estar sometida a vigilancia y supervisión, y dirigida únicamente a su conservación.

Para lograr el objetivo de este apartado se deberá:

- a) Potenciar la difusión de las medidas de protección del hábitat contenidas en el Plan de Recuperación y velar por la vigilancia de su cumplimiento
- b) Promover la modificación de prácticas perjudiciales para la especie.
- c) Supervisar las actuaciones de los organismos públicos que puedan alterar el hábitat de la Silene de Ifac, a través del cumplimiento de la normativa de impacto ambiental correspondiente.